

Guideline: Vejen til effekt

Step 4: Få inspiration

Her kan du se hvordan effekten i **demonstrationsprojektet** "Løft bundlinjen – Skab forandringer og nå dine mål" er blevet afrapporteret.

[Projektets effekter.](#)

Step 5. Kend fondenes krav

[Effekt på specifikke indsatsområder](#)

Rapport

Projekt vedrørende erhvervsudvikling inden for det primære jordbrug og inden for forarbejdning i fødevarerektoren.

Demonstrationsprojekt

J. nr. 32101-D-12-00519

Projektets samlede demonstrationseffekt

- Samlede antal deltagere ved demonstrationerne: 3.828
- Samlede antal hits på dokumentationsmaterialet: Fremgår af den originale rapport.

1. Projektets titel

Løft Bundlinjen – Skab forandringer og nå dine mål

2. Formålet med projektet

Projektets formål er at finde og demonstrere de veje, der gør at ny viden og praksis som er resultatet af netop afsluttede og igangværende projekter, straks bliver omsat til handlinger, der skaber forandringer hos alle landmænd. I projektet demonstreres forandringsprocesser hos landmænd og rådgivere i kæden "Viden ↔ Bedriftspotentiale ↔ Erhvervspotentiale". Ved bedriftspotentiale forstås den mulige effekt på landmandens bundlinje af viden og rådgivningsforløb. Ved erhvervspotentiale forstås det, at rådgivningen evner at få effekt hos så mange landmænd som muligt.

3. Gennemførte aktiviteter og resultater

A. Effekt og proces

Aktiviteter

- Sammen med 42 projekter er der udarbejdet et katalog, der beskriver den gevinst, landmanden får af projekterne.
- Der er tilrettelagt en projekt- og produktmesse, der blev afholdt på Videncentret for Landbrug. På messen blev de 42 projekter præsenteret.
- Der er udarbejdet en profilfolder med artikler om, hvordan landmænd kan løfte bundlinjen via brug af viden og resultater fra i "Løft bundlinjen – Sæt din viden i spil" samt fra Økonomi og Ledelse.
- Der er udarbejdet en folder, der præsenterer fire kandidater til 'Årets projekt' og deres styrker.
- Projektet har deltaget på Agromek og været i dialog med landmænd om deres krav til og udbytte af projekter.
- Der er afholdt brugergruppemøder, hvor landmænd og rådgivere har udvekslet erfaringer om effekt af rådgivning og har givet indspil til kåring af 'Årets projekt' på Vi-

dencentret for Landbrug.

- Projektet har udgivet magasinet "Trumf på Rådgivningen" med artikler om brugen af redskabet "Trumfkort" samt Best Practice i projekter og i rådgivningen, når bedrifts- og erhvervspotentialerne skal nås.
- Der er skrevet og bragt en række artikler i fagpressen, herunder 8 artikler om Ledelse i landbruget og 5 artikler om Best Practice i rådgivning.
- Udgivet e-magasinet Best Practice i projektledelse som indeholder 9 artikler om Best Practice i rådgivning og 12 artikler om Best Practice i projekter.
- LandboNord har demonstreret et koncept for hjælp til udvejning af slagtesvin inklusive Business Case for konceptet og et koncept for succession i landbruget med tilhørende spørgeramme for unge kandidater samt kandidatbank.
- Sønderjysk Landboforening har via informationsmøder samt fokus på processer, handlingsplaner og effektmåling vist, hvordan erhvervspotentialet af produktet "Back in Black" kan nås.
- LRØ har demonstreret DB35, som er et rådgiver- og dyrlægesamarbejde med det formål at hæve sundhed og økonomi i svinebesætninger, samt de processer der skal til for at projekt TurnAround opnår fuld nytteværdi hos målgruppen.
- Agrovi har demonstreret effekten af anvendelse af "Virksomhedsplan" som effekt-skabende metode i strategiproceser.
- Tilknyttede DLBR-virksomheder har demonstreret brug af anbefalinger om effektmåling ud fra de tilpassede guidelines.
- Udviklings samarbejdet Økologi har demonstreret brug af implementeringsplan herunder markedsførings- og opfølgingsplan for produkterne "græsdetektiv" og "høj-proteinprodukterne".
- I samarbejde med projektet Lean i kvægbruget og interview af 22 kvægbrugere, er der demonstreret effektsikring og effektopsamling af Lean i kvægbruget.
- Demonstration af forslag i kommunikationsstrategi for projekter. 7 cases på kommunikationsplan.
- Demonstration af forslag i kommunikationsstrategi for projekter. Fokus på 5 temasi-der for projekterne: brugervenlighed og formidling af det faglige indhold på Land-brugsinfo.dk
- Demonstration af forslag i kommunikationsstrategi for projekter: Videotræning.

Resultater

Via aktiviteterne beskrevet ovenfor er vi nået ud til utrolig mange mennesker i alle led i kæden "Viden ↔ Bedriftspotentiale ↔ Erhvervspotentiale, både i projekterne, internt på VFL, i DLBR og hos landmændene.

Projektets demonstrationer af resultaterne fra udviklingsprojektet "Løft Bundlinjen – Sæt din viden i spil" har betydet, at dette projekts resultater er taget i brug, allerede før projektet er afsluttet. Der er blandt andet følgende eksempler – som også er beskrevet i afrapporteringen fra "Løft Bundlinjen – Sæt din viden i spil" under afsnittet om effekt af projektet.

- En række virksomhedsinterne forløb i DLBR-rådgivningsvirksomheder, hvor Magasinet "Trumf på Rådgivningen", Trumfkort og Trumfspil har været et centralt omdrejningspunkt.
- Undervisningsforløb om rådgivning for studerende, landbrugsskolelærere, dyrlæger og rådgivere. Trumfkortene er spillet med 400 rådgivere.
- Magasinet "Trumf på Rådgivningen" og Trumfkort er udleveret til samlet set 1.600 rådgivere/ledere/landmænd i forskellige sammenhænge.
- Der har været afholdt Kick Off-forløb som en del af forberedelsen af alle de

rådgivere der kommer i kvægbesætninger, og som er involveret i kvægindsatsen "Ta' stilling - Ta' handling.

<https://www.facebook.com/tastillingtahandling>

- Som inspiration til kommunikationsindsats i svineprojektet 'Konkurrencekraft og bedre Sundhed'.
- De artikler der er skrevet i projektet er videnspredt op til 4 gange i landbrugsfagblade, lokale aviser, og i de lokale rådgivningsvirksomheders egne magasiner.
- Lean i kvægbruget blev kåret som Årets projekt i 2012.
- Konceptet for udvejning af slagtesvin anvendes i LandboNord på nye kunder, ligesom det inspirerer andre rådgivningsvirksomheder til efterfølgelse.
- Back in Black indgår i kvægindsatsen "Ta' stilling - Ta' handling" i Sønderjysk Landboforening.
- International bevågenhed:
 - Der er ved projektets afslutning truffet aftale om at 'Trumf på rådgivningen' og Trumfkortene oversættes – i første omgang til engelsk, således at det kan komme rådgivere i andre europæiske lande til gavn. I første omgang via EUFRAS (European Forum for Farm and Rural Advisory Services), hvis formål er forbedring af kvalitet, effektivitet og effekt af landbrugsrådgivning i Europa. EUFRAS er etableret i august 2013 og Videncentret for Landbrug er repræsenteret i bestyrelsen. Videndeling i dette netværk vil komme de danske landmænd til gavn.
 - Oversættelsen skal endvidere anvendes i 2014, da der er truffet aftale om at Trumfkort og Trumfspil præsenteres på "Summer Institute on systemic and constructionist theory and practice" i 2014. Summer Institute er en 3-dages konference som byder på internationale oplægsholdere fra ind- og udland, der er anerkendte inden for emner som ledelse, organisationsudvikling, forandringsledelse, samtalekunst og coaching, proceskonsultation, kommunikation og human ressource. Summer Institute afholdes 1 gang årligt med deltagere fra hele verden.
- Intern opmærksomhed:
 - Arbejdspakkens resultater var et af 10 projekter, der blev indstillet til 'Årets projekt' på Videncentret for Landbrug. Ud af de ti var der tre projekter, der blev nomineret til prisen som 'Året projekt', heriblandt "Effekt og Proces".
 - Internt på VFL er der med udgangspunkt i Trumfkortene udviklet en virksomhedstilpasset udgave af Trumfkortene "Trumfkort for Talent i Vækst", som anvendes som ledelsesredskab og dialogværktøj i et internt talentudviklingsforløb.
 - Projektets brug af ekstern kommunikationskonsulent og demonstration af kommunikationstiltag har synliggjort den værdi en medarbejder med fokus på kommunikationen omkring såvel udviklings- som demonstrationsprojekter skaber. Afdelingen Økonomi & Virksomhedsledelse har i begyndelsen af 2014 slået en stilling op til en kommunikationsmedarbejder, der skal have fokus på kommunikation omkring afdelingens projekter.

B. Virksomhedsrådgivning

Aktiviteter

- Der er skrevet tre artikler med følgende indhold:
 - Artikel om virksomhedsrådgivning i profifolderen Løft bundlinjen – dine mål i dag og i morgen
 - Kompetencehjulet kortlægger bestyrelsens behov
 - Sæt dine bestyrelseskompetencer i spil og bliv udfordret

- Der er gennemført to seminarer og tre foredrag:
 - Bestyrelsesseminaret (udviklet i Løft bundlinjen – Sæt din viden i spil)
 - Landbrugets makroøkonomiske seminar
 - Foredrag om virksomhedsrådgivning
 - Foredrag om en succesfuld TurnAround
 - Foredrag om lederskab i en verden i hastig forandring
- På møder og workshops i grupper af virksomhedsrådgivere har projektet demonstreret arbejdet med effektkortprocesser såvel i rådgivningsvirksomhed som i landmandens virksomhed.
- På netværksmødet ”Rådgivning til landbrugsvirksomheder med udviklingskraft” demonstrerede vi resultaterne af behovsanalysen, som Hildebrandt og Brandi har gennemført med henblik på indhold i uddannelsesforløbet for virksomhedsrådgivere. Denne aktivitet er sket i tæt samspil med Løft Bundlinjen – Sæt din viden i spil.
- Deltagelse i netværksaktiviteter – Connect Denmark – samt springboards.

Resultater

Virksomhedslandmændene har mulighed for at få en kvalificeret sparring og rådgivning. Demonstrationerne har bragt viden ud som har øget kompetencerne for virksomhedsrådgivere på områder, der vedrører, ledelse, strategi og forretningsudvikling i landbrugsvirksomhederne. Endvidere har demonstrationerne bidraget til en effektiv implementering af virksomhedsrådgiverfunktionen i den traditionelle landbrugsrådgivning.

Konkret har demonstrationerne resulteret i:

- Fokus på hvornår og hvordan gårdråd, advisory boards og bestyrelser i landbruget bidrager til ledelse og udvikling af landbrugsvirksomheden. Der er vist hvordan bestyrelsesarbejdet kan tilrettelægges, så det skaber størst nytteværdi i virksomheden, samt på hvilke ansvars- og forsikringsmæssige forhold, der er gældende.
- At der er udbredt viden om de ledelsesmæssige udfordringer i det at være virksomhedsleder, den makroøkonomiske situation og udvikling for landbruget samt anvist mulige udviklingsveje.
- At der er delt erfaringer om, hvordan virksomhedsrådgiveren støtter landmanden som virksomhedsleder. Der er diskuteret og opnået indsigt i, hvilke tiltag rådgivningsvirksomhederne skal gøre for at sikre virksomhedsrådgiverens udvikling, samt om hvordan personlighedstests i form af DISC og 360 graders måling af virksomhedsrådgiveren kan benyttes.
- Deltagelse i netværksaktiviteter har vist, hvordan virksomhedsrådgiveren og landmanden kan styrke virksomhedens forretningsudvikling via deltagelse i springboards, hvor cases stammer fra andre erhverv. Deltagelse i springboards har givet forståelse for hvordan bestyrelser arbejder.
- Viden om hvordan en virksomhedsrådgivning, der understøtter virksomhedslandmænd i deres ledelse, udvikling og strategi i landbrugsvirksomheden, kan tilrettelægges.

C. Økonomistyring + Strategi og Ledelse

Aktiviteter

Målrettet økonomistyring er demonstreret med udgangspunkt i udvalgte landmandcases, der bruges som inspiration og løftestang til, at den behovsafstemte og målrettede økonomistyring udbredes til en bredere kreds af landmænd via vidensdeling fra deltagerne til en bredere kreds af landmænd og rådgivere. Dette er sket gennem aktiviteter med:

- Forskellige niveauer og anvendelsesmuligheder af budgetteringsværktøjer i form af

såvel råbalancer som detaljerede budgetter er demonstreret i form af pixibøger til såvel landmænd som rådgivere.

- I samarbejde med Sønderjysk Landboforening er demonstreret, hvorledes kundefokuseret behovsafdækning hos udvalgte landmænd kan anvendes til forankring i hele rådgivningsvirksomheden.

Det er demonstreret, hvorledes fokusgrupper og nye former for samarbejde mellem landmand, rådgivere og projektet kan medvirke til en helhedsorienteret tilgang til forskellige landmandssegmenter og derved bidrage til større effekt for den enkelte landmand gennem:

- Fokusgruppe med store svineproducenter med behov for en koncernoversigt og benchmarking. Der er taget udgangspunkt i 6 cases via 4 rådgivere.
- Deltidslandmænd gennem interview omkring behov for økonomistyring.
- Opstart af fokusgruppe af virksomhedslandmænd. Arbejdet i denne fokusgruppe har demonstreret, hvilke behov der er i denne gruppe af landmænd ved 4 cases.

Demonstrationer hos den enkelte landmand er sat ind i kæden "Viden ↔ Bedriftspotentiale ↔ Erhvervspotentiale" ved aktiviteterne:

- Skrivning af bogen "God budgetpraksis", der beskriver Best Practice for sammenhæng mellem strategi, risikostyring, budget og opfølgning som metode for forankring af strategi og ledelse. Bogen er endvidere demonstration af god praksis for landbrugsvirksomheders budgettering.
- Udarbejdelse af kommunikationsplan for udbredelse af målrettet økonomistyring.
- Indlæg for en bred kreds af rådgivere omkring Best Practice for budgettering og sammenhæng til produktionsmæssige planlægning og opfølgning.
- Erfamøde for rådgivere, der arbejder med benchmarking.
Forankring af viden og metoder til en målrettet økonomistyring for den enkelte landmand, ved at demonstrere hvorledes viden om værktøjer, præsentation af produkter og best practice kan struktureres på internettet, så det er nemt tilgængeligt for såvel landmænd som rådgivere bredt. For at sikre udbredelse af kendskabet til dette blev der udarbejdet en lanceringsplan, som byggede på elementer fra kommunikationsplanen.
- Gennem interview er beskrevet, hvorledes TurnAround gennemføres af udvalgte rådgivere samt demonstreret, hvorledes dette kan blive et generelt tilbud.

Resultater

Resultatet af God budgetpraksis er, at flere budgetter bliver anvendt i aktiv økonomistyring, og der er kommet en højere grad af fælles kvalitet og større fokus på den enkelte bedrifts forudsætning og risiko. Større fokus på sammenhæng til strategi og handlinger i produktionen giver større troværdighed overfor kreditgivere.

Demonstrationen hos 6 cases i Sønderjysk Landboforening har vist, at behovsafdækningen er den største udfordring i målrettet økonomistyring, og det har resulteret i, at en udvidet SWOT-analyse er blevet indarbejdet som metode til behovsafdækning i fokusgrupperne.

I fokusgruppe for store svineproducenter med behov for koncernoversigt har demonstrationen resulteret i en anbefaling, der kan anvendes uafhængigt af driftsgren.

Interview med udvalgte deltidslandmænd har resulteret i at fokus er flyttet fra ønsket om nye værktøjer til ønsket om bedre kommunikation og fokus på deltidslandmandens særlige behov.

I fokusgruppen virksomhedslandmænd er metoden til bedre behovsafdækning demonstreret og har resulteret i en bredere økonomistyring med udgangspunkt i de enkelte

cases behov og profil, og med tættere sammenknytning af produktions- og økonomistyring og de tilknyttede ledelsesudfordringer.

I landbrugsbudgetterne for 2013 er flere budgetter udarbejdet med fokus på sammenhæng til strategi, risikostyring og præsentation. Implementeringen af best practice vil ske over en række år.

Demonstrationen af hvorledes viden om værktøjer, præsentation af produkter og best practices kan struktureres på internettet til gavn for såvel landmænd som rådgivere, har resulteret i en internetportal, hvor en række brugere har vurderet, at det giver bedre overblik og støtte til arbejdet med økonomistyring. Lanceringsplanen har understøttet at kendskabet til internetportalen er udbredt i første omgang til en bred kreds af økonomirådgivere – i indeværende år vurderes det til at være 50-70 rådgivere.

Interviewrunden omkring TurnAround har givet grundlag for at tilpasse uddannelsen af rådgivere med fokus på proceslederrollen.

D. Dynamiske Deltidslandmænd

Aktiviteter

- Information om faglige udfordringer i produktion og afsætning. Faglige udfordringer i produktion og afsætning er blevet adresseret via FlexNyt. FlexNyt overgik i sidste halvår af 2012 til drift, og tilbydes nu fra syv rådgivningsvirksomheder til deres deltidslandmænd og landboere. FlexNyt blev præsenteret for deltidssegmentet på Agromek.
- I samarbejde med projektet "Værditilvækst – merværdi af råvaren" er deltidslandmænd blevet inddraget i at identificere de afsætningsmæssige udfordringer, de specifikt har. I samarbejde med arbejds pakken "Økonomistyring, Strategi og Ledelse" er der tilrettelagt erfaringsudvekslinger om indholdet i økonomiprodukter til deltidslandmænd.
- Der har været samarbejde med Dyrenes Beskyttelse omkring faglige demonstrationer vedrørende udegående dyr om vinteren og dyrehold på deltidsbedrifter generelt. Der har været afholdt møder og netværksaktiviteter med landmænd og rådgivere, herunder i den tilknyttede brugergruppe for deltidslandmænd og i netværk for deltidsrådgivere med henblik på at nå målgruppen – landmændene.

Resultater

- Inddragelse af landmænd, rådgivere og eksterne i netværk og workshops har vist hvordan rådgivning, formidling og service kan organiseres og gennemføres effektivt for at understøtte, at deltidslandmænd og deres familier skaber vækst, beskæftigelse, engagement og dynamik i landdistrikterne.
- Den nye struktur for FlexNyt er et konkret bud på målrettet og effektiv formidling til deltidslandmænd. Rådgivningsvirksomhederne, hvor deltidslandmanden er kunde har med FlexNyt et produkt, der indeholder faglig viden indenfor alle produktionsgrene, som har særlig relevans for deltidskunden.

4. Projektets effekter

4.1 Udbredelsespotentialet

Effekt og Proces

- Stort set alle jordbrugsbedrifter benytter rådgivning. Alle jordbrugsbedrifter vil derfor få udbytte af rådgivning der er mere effektiv og inddrager landmændene i rådgivningsprocessen, samt rådgivningsydelse – og processer der er målrettet deres udfordringer og behov.
- Stort set alle rådgivningsvirksomheder med landmænd som kunder – herunder de

30 i DLBR-samarbejdet – forventes at benytte et eller flere af projektets resultater. 20 rådgivningsvirksomheder med et samlet kundegrundlag på over 25.000 hel- og deltidslandmænd vil købe skræddersyede forløb, hvor ”Trumf på rådgivningen” er et vigtigt element i et samlet forretningsudviklingsforløb. Kompetenceudviklingsforløbet vil være et tilbageværende forløb for blandt andet 15-20 nye rådgivere årligt.

- Trumfkortene oversættes endvidere til engelsk og forventes udbredt i andre lande, i først omgang via et Leonardoprojekt om strategisk rådgivning som involverer 4 andre EU-lande (England, Frankrig, Spanien og Grækenland).

Virksomhedslandmænd:

I projektet har der primært været fokus på rådgivning til vækstorienterede landmænd med store og/eller komplekse landbrugsvirksomheder. Udtræk fra Ø90-databasen viser, at der er ca. 4.000 af disse. Ved udgangen af 2012 har vi ca. 30-40 virksomhedsrådgivere, hvoraf ca. 15 er i gang med uddannelsen for virksomhedsrådgivere. Antager vi, at 70 % af de 4.000 landmænd efterspørger virksomhedsrådgivning er der fortsat et stort potentiale for at udbrede virksomhedsrådgivning.

Deltidslandmænd: Der er i dag omkring 28.000 deltidslandmænd der benytter landbrugsrådgivning i større eller mindre grad. Analyserne har vist, at der er et stigende behov for at kunne tilbyde netop dette segment de ydelser som de har behov for, rådgivningsmæssigt såvel som udviklingsmæssigt. De aktiviteter der er gennemført i projektet vil der dermed være et stigende behov for.

Udbredelsen af resultaterne fra økonomistyringsdelen er delt i to.

- For resultaterne i fokusgrupperne er udbredelsen i første omgang udbredt til de 8 deltagende landmænd og 6 rådgivere.
- Derudover har de deltagende rådgivere anvendt erfaringerne bredere i samarbejde med andre landmænd. Det skønnes at hver rådgiver i første år har anvendt resultaterne hos yderligere 8 -10 landmænd, dvs. i alt 50-60 landmænd. Ved at arbejde med cases vil udbredelsen ske som ringe i vandet, og det forventes, at de deltagende rådgivere implementerer erfaringerne både ved andre landmænd og hos kolleger. Erfaringerne fra fokusgrupperne omkring individuelt tilpasset økonomistyring vil brede sig de kommende 2-5 år gennem erfaringsudveksling og forventes udbredt til 3-6.000 landmænd.
- Resultaterne fra aktiviteterne omkring God budgetpraksis og internetportal har umiddelbart en større udbredelse. God budgetpraksis er indarbejdet i ca. 5.000 budgetter i større eller mindre omfang. Potentialet for landbrugsbudgetter forventes på sigt at være 8-10.000.

4.2 Gennemslagskraft

a. Generelt

Oprettelse af hjemmeside:	1
Artikel i tidsskrift, fagblad, på hjemmeside o.l.:	60
Seminar, kongres, åbent hus, markvandring o.l.:	8
Foredrag til anden kongres, seminar o.l.:	8
Møde i erfagruppe, kursus, efteruddannelse o.l.:	52

- Landbrugsavisen, hvor 8 + 5 artikler er blevet bragt, har et oplag på 42.129.
- Der er i regi af projektet udgivet 17 udgaver af FlexNyt, som via udsendelse til alle 30 DLBR-centre har haft mulighed for at nå alle ca. 25.000 del-

tidslandmænd, der er kunder i disse rådgivningsvirksomheder. Andre deltidslanmænd kan tilgå FlexNyt på Landbrugsinfo.dk

- Øvrige artikler er lagt på projektets temasider på Landbrugsinfo.dk. Landbrugsinfo har ca. 3.500 besøgende pr. dag. Antal af hit på projektets materialer indgår i det samlede antal hit på dokumentationsmaterialet på: Fremgår af den originale rapport.
- Projektet har på bloggen lbnu.dlbrblog.dk oprettet 21 blogposter og 8 sider. Den tilhørende statistik viser 5.331 besøg og 56.000 hits i 2012 og 2013 – disse hits er dog incl. søgemaskiner m.m. Aktivitet på bloggen indgår som én artikel i opgørelsen af antal demonstrationer.
- Folder og pjecer er trykt i 300, 500 eller 1.600 stk. Folder og pjecer er samtidig lagt som pdf-filer på projektets temasider.

b. Det samlede antal demonstrationer, der er gennemført i projektet: 129

c. Det samlede antal deltagere, der har været til demonstrationsprojektet: 3.828 til aktiviteterne nævnt under pkt. f nedenfor. Derudover har knap 1.000 personer hørt de 7 indlæg og foredrag, som projektet har givet på konferencer m.m.

d. Det samlede antal hits på dokumentationsmaterialet: xx

e. Link til hjemmeside med artikler og dokumentationsmateriale:

2012:

<http://projektfinansiering.vfl.dk/Landdistriktsmidler/2012/Skabforandringognaadinemaal/Sider/default.aspx>

2013:

<http://projektfinansiering.vfl.dk/Landdistriktsmidler/2013/LoeftBundlinjen-skabforandring/Sider/default.aspx>

f. Seminar, kongres, åbent hus, erfagruppe, kursus o. lign.:

Arrangement	Dato	Sted	Antal deltagere
Produkt- og projektmessen	06.02.12	Videncentret for Landbrug	35
Udstilling af posterne fra produktmessen	12.05.12-22.05.12	Videncentret for Landbrug	600
Temadag om motivation	20.09.12	Koldkærgaard	50
Agromek	27 – 30.11.2012	Messecenter Herning	1905
Udstilling med Årets projekt	17.12 2012	Videncentret for Landbrug	600
Møde i Effektgruppe	26-03-2012	LRØ, Horsens	4
Møde i Effektgruppe	01-10-2012	LRØ, Horsens	4
Møde i Effektgruppe	29-10-2012	LRØ, Horsens	4
Møde i Effektgruppe	04-12-2012	LRØ, Horsens	4
Møde i Rådgivercirkel	15-11-2012	Videncentret for Landbrug	6
Møde i Brugergruppe	29-10-2012	Jysk Landbrugsrådgivning, Majsmarken, Billund	6
Møde i Brugergruppe	13-11-2012	Jysk Landbrugsrådgivning, Majsmarken, Billund	6

Møde om kollegial vejledning	07-06-2012	DLS	6
Møde LandboNord, udvejning slagtesvin	22-05-2012	LandboNord	3
Møde Temadag om Motivation	09-05-2012	LRØ, Horsens	1
Møde om Best practice i projekter set med rådgiverenes øjne	27-11-2012	Heden og Fjorden Herning	5
Møde vedr. udvælgelse af årets projekt 2012	01-11-2012	LRØ, Horsens	3
Møde vedr. effektskabende spørgsmål i SLF	16-08-2012	SLF, Vojens	28
Afholdt møde brugergruppe	18-01- 2012	Videncentret for Landbrug	8
Indledende møde om samfundsanalyse for Deltid	12-03- 2012	Videncentret for Landbrug	5
Afholdt møde i netværksgruppen	17-04- 2012	Videncentret for Landbrug	14
Afholdt møde brugergruppen	24-05-2012	Videncentret for Landbrug	7
Afholdt møde Centrovice om samarbejde deltid	14-08-2012	Centrovice	2
Afholdt møde Djursland Landboforening om samarbejde deltid	17-08-2012	Djursland Landboforening	3
Afholdt møde Heden & Fjorden om samarbejde deltid	20-08-2012	Heden og Fjorden	2
Præsentation af markedsundersøgelsen med deltidsudvalg og rådgivere i Djursland Landboforening	13-09-2012	Djursland Landboforening	5
Brugergruppemøde	04-10-2012	Videncentret for Landbrug	8
Afholdt møde Danske Deltidslandmænd	13-09-2012	Videncentret for Landbrug	1
Virksomhedsrådgivning			
Bestyrelsesseminar	24.04.2012	Centrovice, Vis-senbjerg	48
Landbrugets makroøkonomiske seminar	21.08.2012	Hotel Comvell, Middelfart	88
Rådgivning til landbrugsvirksomheder med udviklingskraft	20.06.2012	Jysk Landbrugsrådgivning, Majs-marken, Billund	18
Seminar i tre-kløveret	21.03.2012	Heden og Fjorden, Birk Centerpark, Herning	10
Disc profilers anvendelighed i vurdering af egnethed til virksomhedsrådgivning	21. og 22.05.2012	LMO, Trigevej, Hinnerup	22
Springboards: Højteknologisk ekspresvaskehal		Connect Denmark	15

til den moderne og tidskrævende bilejer.	18.01.2012		
Automatisk PC lås.	19.01.2012		
Superfood.	25.01.2012		
Golocalfood.	16.03.2012		
Ægte caviar fra stør opdrættet i Danmark og andre luksus fiskeprodukter.	19.03.2012		
Resultatsikringsledelse – Et Next-Generation KPI-Ledelsesværktøj introduceres Globalt.	23.04.2012		
Internet baseret handelsplads som sælger og leverer brugte autoreservedele internationalt.	12.11.2012		
Online postkort der tilbyder private og virksomheder nem og billig pakkeforsendelse.	12.11.2012		
Detailhandels-webløsning med globalt potentiale løser detailbranchens gordiske knude.	21.11.2012		
½ mio. sms på en time.	05.12.2012		
Tiden er altafgørende.	18.12.2012		
Møder i Udviklingsgruppe virksomhedsledelse	07.02.2012	Videncentret for Landbrug	5
Personlig udvikling med afsæt i 360 graders evaluering og JTI-personprofil	13.11.2012	LRØ, Erhvervsbyvej, Horsens	8
Møder i Udviklingsgruppe virksomhedsledelse	17.04.2012	Videncentret for Landbrug	5
Møder i Udviklingsgruppe virksomhedsledelse	20.08.2012	Videncentret for Landbrug	5
Møde i erfagruppe - LandboThy	28.06.2012	LandboThy, Thisted	5
Møde i erfagruppe - Gefion	26.03.2012	Gefion, Fulbyvej, Sorø	10
Møde i erfagruppe - SLF	29.06.2012	Sønderjysk Landboforening, Billundvej, Vojens	8
Erfamøde – oplæg og proces ved Anders Madsen Pedersen	22.11.2012	Videncentret for Landbrug	9
Workshop - KHL	15.05.2012	KHL, Niels Bohrsvvej 2, Kolding	8
Økonomistyring + strategi og ledelse			
Workshop 1 Pilotprojekt omkring kundefokus i SLF	12.04.2012	Sønderjysk Landboforening	8
Workshop 2 Pilotprojekt omkring kundefokus i SLF	10.05.2013	Sønderjysk Landboforening	8
Erfamøde nr. 1 i fokusgruppe	09.05.2012	Kolding Herreds	7

vedr. Benchmarking til større svinebedrifter		Landbrugsfor- ening, Niels Bohrs Vej 2, 6000 Kol- ding	
Erfamøde nr. 2 i fokusgruppe vedr. Benchmarking til større svinebedrifter	3.09.2012	Kolding Herreds Landbrugsfor- ening, Niels Bohrs Vej 2, 6000 Kol- ding	7
Workshop kortperiodisk opgørelse og budgetopfølgning	11.09.2012	Syddansk Kvæg Billundvej 3 6500 Vojens	38
Workshop kortperiodisk opgørelse og budgetopfølgning	18.09.2012	Jysk Landbrugs- rådgivning John Tranums Vej 25 6705 Esbjerg Ø	62
Workshop kortperiodisk opgørelse og budgetopfølgning	25.09.2012	Heden og Fjorden Nupark 47 7500 Holstebro	31
Workshop kortperiodisk opgørelse og budgetopfølgning	19.09.2012	LandboNord	24
Workshop kortperiodisk opgørelse og budgetopfølgning	13.09.2012	LandboLimfjord Reservevej 85 7800 Skive	8
Workshop kortperiodisk opgørelse og budgetopfølgning	14.09.2012	Gefion Fuldbyvej 15 4180 Sorø	36
Erfamøde omkring anvendelse af TurnAround på landbrugsbedrifter	17.12.2012	Jysk Landbrugs- rådgivning Majsmarken 1 7190 Billund	3
Erfamøde omkring anvendelse af TurnAround på landbrugsbedrifter	18.12.2012	Gefion Fuldbyvej 15 4180 Sorø	3
Præsentation af opsamling om- kring TurnAround for landbrugs- bedrifter på Økonomiforum	07.03.2013	Videncentret for Landbrug, Agro Food Park15 8200 Århus N	27
Erfamøde for rådgivere, der ar- bejder med benchmarking	30.10.2012	Koldkærgård Konferencecenter Agro Food Park 10 8200 Århus N	27
Kursus Videotræning	21.11.2013	Videncentret for Landbrug, Agro Food Park15 8200 Århus N	3

- 4.3 Effekt på specifikke indsatsområder
- a. Skabelse og sikring af arbejdspladser
Demonstration af produkter og processer, der omsætter råd til handling, øger dialogen mellem landmanden og hans rådgivere samt styrker landmændenes faglige netværk. Øget viden hos såvel landmænd som rådgivere om, hvordan rådgivning, dialog og netværk kan løfte bundlinjen hos landmænd fastholder/øger produktionen hvorved der skabes råderum for udvikling af såvel den enkelte bedrift, som af hele erhvervet. Denne viden medvirker til at øge økonomisk trængte landmænds muligheder for at blive i erhvervet. Dette vil bidrage til sikring og skabelse af arbejdspladser, såvel hos primærproducenter som hos leverandører og afsætningsled.
 - b. Styrkelse af konkurrenceevnen
En indsats og en rådgivning der styrker bundlinjen, øger primærproducenteres konkurrenceevne.
Virksomhedsrådgivningen bidrager også til at styrke konkurrenceevnen via landmandens arbejde med forretningsudvikling, strategi og ledelse af dennes virksomhed.
 - c. Formindskelse af ammoniakfordampning og lugtgener
xxxx
 - d. Formindskelse af næringsstofudvaskningen
Har ikke været specifikt i fokus, men kan blive en afledt effekt af en rådgivning, der har fokus på effekt på bundlinjen og på at skabe de handlinger, der er nødvendige for at mindske omkostningerne ved markdriften og næringsudvaskningen.
 - e. Reduktion af energiforbrug eller omlægning til grøn energi
Har ikke været specifikt i fokus, men kan blive en afledt effekt af en rådgivning, der har fokus på effekt på bundlinjen og på at skabe de handlinger, der er nødvendige for at mindske omkostningerne til energiforbruget og nå bedriftens mål på miljøområdet.
 - f. Udvikling af det geografiske område eller det faglige område, herunder sikring af et robust produktionsmiljø
Har ikke været specifikt i fokus, men kan blive en afledt effekt af en rådgivning, der har fokus på effekt på bundlinjen og på beslutninger, der har fokus på robuste og bæredygtige produktionsmiljøer. Endvidere vil projektets indsats i forhold til segmentet af såvel deltidslandmænd og værditilvækster, kunne få betydning for udviklingen i landdistrikterne.
 - g. Reduktion af pesticidforbruget eller reduktion af miljøbelastningen fra anvendelse af pesticider
Har ikke været specifikt i fokus, men kan blive en afledt effekt af en rådgivning, der har fokus på effekt på bundlinjen og på at skabe de handlinger, der er nødvendige for at mindske omkostningerne i marken og nå bedriftens mål på miljøområdet.

5. Deltagere og kontakter i projektet

Medarbejdere på Videncentret for Landbrug der er lønnet af projektet fremgår af det tre bilag med beskrivelser af medarbejderaktiviteter

Navn	Adresse	Adresse	Postnr. og by
Effekt og Proces			
Jysk Landbrugs-rådgivning	Benny Lage, Keld Askjær	Majsmarken 1	7190 Billund
LRØ	Bjarke Lassesen	Erhvervsbyvej 13	8700 Horsens
Heden og Fjorden	Mette Fjordside	Birk Centerpark 24	7400 Herning
Syddansk Kvæg	Søren Greve Olesen	Billundvej 3	6500 Vojens
Gefion	Mie Nøhr Andersen	Fulbyvej 2	4180 Sorø
DLS	Trine Leerskov	Agrovej 1	4800 Nykøbing
LandboNord	Merete Andersen	Erhvervsparken 1	9700 Brønderslev
Landmand	Niels Christian Oien	Kirkevej 19, Hørby	9300 Sæby
Konsulent	Gitte Reinholdt	www.plusreinholdt.dk	
Heden og Fjorden	Bent Hedegaard	Birk Centerpark 24	7400 Herning
LRØ	Niels Hegelund	Erhvervsbyvej 13	8700 Horsens
Heden og Fjorden	Kristian Goul	Birk Centerpark 24	7400 Herning
LRØ	Karsten Kragh Poulsen	Erhvervsbyvej 13	8700 Horsens
LRØ	Kim Ladekjær	Erhvervsbyvej 13	8700 Horsens
LRØ	Hans Fink	Erhvervsbyvej 13	8700 Horsens
Lemvigegnens Landboforening	Mette Thorhauge	Industrivej 53	7620 Lemvig
Vestjysk Landboforening	Anna-Sofie Kjærsgaard	Herningvej 3	6950 Ringkøbing
Landmand	Peder Amstrup	Bur	7500 Holstebro
Landmand	Mikael Nørby Lassen	Hillerupvej 53	6760 Ribe
Landmand	Bo Stensgaard	Gammelgaard, Gammelgårdvej 6	6870 Ølgod
Landmand	Jens Troelsen	Teglværksvej 13	7540 Haderup
Landmand	Knud Rahbæk	Paarupvej 38	6933 Kibæk
Landmand	Lars Hansen	Søgårdsvej 16, Dømmestrup	5792 Årslev
Chefkonsulent	Gustaf Højriis Bock	VFL, Agro Food Park 15	8200 Aarhus N
Specialkonsulent	Jane Karlskov Bille	VFL, Agro Food Park 15	8200 Aarhus N
Økonom	Niels Vejby Kristensen	VFL, Agro Food Park 15	8200 Aarhus N
Handelsrådgiver	John Jensen	Landbonord; Erhvervsparken 1	9700 Brønderslev
Virksomhedsrådgivning:			
Jysk Landbrugs-rådgivning	Bjarke Poulsen, Keld Askjær	Majsmarken 1	7190 Billund
LRØ	Kim Ladekjær, Carsten Kragh Paulsen	Erhvervsbyvej 13	8700 Horsens
Heden og Fjorden	Jacob Rossen	Birk Centerpark 24	7400 Herning
Sønderjysk Landboforening	Morten Dahl Thomsen	Billundvej 3	6500 Vojens
Centrovic	Louise Helmer	Damsbovej 11	5490 Vissenbjerg

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri
NaturErhvervstyrelsen

Gefion	Per Meinert, Thomas Skøtt	Fulbyvej 2	4180 Sorø
LandboThy	Pernille Hjortkjær	Silstrupparken 2	7700 Thisted
KHL	Claus Bech Jensen	Niels Bohrsvej 2	6000 Kolding
LMO	Karsten Lauridsen, Torben Wi- borg	Trigevej 20	8382 Hinnerup
LandboNord	Torsten Gruhn	Erhvervsparken 1	9700 Brønderslev
Videncentret for Landbrug	William Schaar Andersen, Torben Ulf Larsen, Søren Svendgaard, Stine Hjarnø Jørgensen, Jørgen Kroer	AgroFood Park 15	8200 Aarhus N.
Connect Denmark	Steffen Vestergaard, Mikael Tipsmark	Åbogade 15	8200 Aarhus N
Hildebrandt og Brandi	Anders Madsen Pedersen	Søren Frichsvej 42 L	8230 Åbyhøj
2beGreat	Jesper Oehlenschläger	Sindalsvej 37	8240 Risskov
KK Lederudvikling		Lille Værløsevej 49	3500 Værløse
Deltid:			
Djursland Land- boforening Del- tidsudvalg	Asger Sørensen	Kaløvej 32, Eskerod	8543 Hornslet
Djursland Land- boforening Del- tidsudvalg	Christian Thomsen	Føllevej 5	8410 Rønde
Djursland Land- boforening Del- tidsudvalg	Poul Holm Poulsen	Holbækgård Mark 7	8950 Ørsted
Djursland Land- boforening Del- tidsudvalg	Peder Olesgaard	Hesselager 12	8500 Grenaa
Landboturisme, Djursland Land- boforening	Silke Lorentzen	Føllevej 5	8410 Rønde
Økonomikonsu- lent, Heden & Fjorden	Karen Aagaard	Birk Centerpark 24	7400 Herning
Planteavlskon- sulent, Jysk Land- brugskonsulent	Henning Kronborg Sørensen	Majsmarken 1	7190 Billund
Fmd. Danske deltidslandmænd	Niels Pedersen Qvist	Elsamvej 85	9310 Vodskov
Næst Fmd. Dan- ske Deltidsland- mænd	Tonny Hansen	Gaurslund Skovvej 104	7080 Børkop
Deltidslandmand	Lone Rosenkvist-Jensen	Bøllingsøgårdvej 11D	8600 Silkeborg
Deltidslandmand	Leo Christiansen	Poseheden 27	9240 Nibe
Kvægbrugskon- sulent	Kvægkonsulent, LMO	Ove Madsen	8700 Horsens
Økonomi og strategi og ledelse:			
Søren Bjerring	Centrovic	Damsbovej 11	5492 Vissenbjerg

Bækholm			
Steen Tøttrup	HFLC	Birk Centerpark 24	7500 Herning
Jens Brandenborg	Jysk Landbrugsrådgivning	Majsmarken 1	7190 Billund
Claus Bech Jensen	Kolding Herreds Landbrugsforening	Niels Bohrs Vej 2	6000 Kolding
Erik Christensen	Sønderjysk Landboforening	Billundvej 3	6500 Vojens
Frank H. Clausen	Sønderjysk Landboforening	Billundvej 3	6500 Vojens
Gert Johnsen	Sønderjysk Landboforening	Billundvej 3	6500 Vojens
Keld Bech Møller	Sønderjysk Landboforening	Billundvej 3	6500 Vojens
Morten Dahl Thomsen	Sønderjysk Landboforening	Billundvej 3	6500 Vojens
Carsten Friis	Sønderjysk Landboforening	Billundvej 3	6500 Vojens
Michael Sass Krag	Sønderjysk Landboforening	Billundvej 3	6500 Vojens
Carsten Ladegaard Jakobsen	Sønderjysk Landboforening	Billundvej 3	6500 Vojens
Thomas Skjøtt	Gefion	Fuldbyvej 15,	4180 Sorø
Marlene Sparre Ibsen	Gefion	Fuldbyvej 15,	4180 Sorø
Jens Chr. Og Kirsten Hansen	Tvedmose Champignon	Tvedmosevej 2, Snesere	4750 Lundby
Michael Rasmussen	Stokkevadgård	Stimosen 20	5620 Glamsbjerg
Torben Wiborg	LMO	Trigevej 20, Søften	8382 Hinnerup
Kim Schultz	LMO	Trigevej 20, Søften	8382 Hinnerup
Morten Schnack		Nybrogardsvej 59	9560 Hadsund
Phillip Schumann		Bækvej 91	8700 Horsens
Brian Haure		Viborg Hovedvej 115	7160 Tørring
Peder Olesgaard		Hesselager 12	8500 Grenå
Asgør Sørensen		Kaløvej 32	8543 Hornslet
Per Kristensen	Kolding Herreds Landbrugsforening	Niels Bohrs Vej 2	6000 Kolding
Per Meinert	Gefion	Fuldbyvej 15,	4180 Sorø
Bjarke Poulsen	Jysk Landbrugsrådgivning	Majsmarken 1	7190 Billund

6. Eventuelle yderligere oplysninger

Demonstrationsprojektet er tilrettelagt i samarbejde med udviklingsprojektet "Løft Bundlinjen – Sæt din viden i spil". Styregruppen for "Løft Bundlinjen – Sæt din viden i spil" har fungeret som et erfaringsudvekslingsforum for projektdeltagerne, specielt med hensyn til aktiviteterne omkring Økonomi og Ledelse som ikke har aktiviteter i udviklingsprojektet.